

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนา ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษากับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 5,085 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากรในข้อ 1 โดยเทียบจำนวนประชากรกับขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน สำหรับวิธีการสุ่มนั้น ผู้วิจัยดำเนินการโดยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดชลบุรีมี 95 โรงเรียน จังหวัดระยองมี 22 โรงเรียน และจังหวัดฉะเชิงเทรา มี 26 โรงเรียน ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนในแต่ละอำเภอใน 3 จังหวัด มาร้อยละ 50 จะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกจังหวัด จำนวน 72 โรงเรียน จากนั้นสุ่มครูในแต่ละโรงเรียนมาร้อยละ 50 โดยการเทียบสัดส่วน ได้ครูจำนวนทั้งสิ้น 357 คน จากนั้นส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนเพื่อให้ผู้บริหารสุ่มแจกแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนต่อไปตามรายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	ผู้มาโรงเรียน มา 50%	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชลบุรี	95	48	3,147	220
ฉะเชิงเทรา	22	11	1,095	77
ระยอง	26	13	843	60
รวม	143	72	5,085	357

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งประกอบด้วยชุดคำถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลของครู โรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะงานและประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ มีจำนวน 25 ข้อ

1. ลักษณะงาน

- 1.1 ลักษณะงานที่มีความสำคัญ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 21
- 1.2 ลักษณะงานที่ติดต่อดำเนินการกับผู้อื่น จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 4, 15
- 1.3 ลักษณะงานมีความท้าทาย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 11, 14
- 1.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 3, 13, 23
- 1.5 โอกาสก้าวหน้า จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 10, 22

2. ประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียน

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับตนเองมีความสำคัญต่อโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 8, 19, 25
- 2.2 ความน่าเชื่อถือและพึ่งพาได้ของโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 7, 12, 18
- 2.3 เจตคติของผู้ร่วมงานต่อโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 5, 16, 24
- 2.4 ระบบการพิจารณาความดีความชอบ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 6, 17
- 2.5 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ข้อ 9, 20

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกผูกพันต่อโรงเรียน ทางเจตคติเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ มีจำนวน 14 ข้อ ตามแนวคิดของพอร์เตอร์ และคณะ (Porter et al., 1974, pp. 603-609) มี 3 องค์ประกอบคือ

1. มีความเชื่อพร้อมทั้งยอมรับในคุณค่าและเป้าหมายขององค์การ จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 5, 6, 10, 11, 14
2. มีความตั้งใจ พร้อมจะให้ความพยายามที่มีอยู่ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อองค์การ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 8, 12
3. มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์การ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 7, 9, 13

แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การตามแนวคิดของพอร์เตอร์และคณะ (Porter et al., 1974, pp. 603-609) ซึ่งธีระ วีระธรรมสาริต (2532) ได้ดัดแปลงนำมาใช้ในการศึกษาความผูกพันต่อองค์การ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกเทียบเท่าของเครือซีเมนต์ไทย และนภาพัญ โหมาศวิน (2533) ได้ดัดแปลงมาใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันของสมาชิกในองค์การ: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และดวงพร พรวิทยา (2540) ได้ดัดแปลงมาใช้ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของอาจารย์พยาบาล สังกัดวิทยาลัยพยาบาล สถาบันบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของดวงพร พรวิทยา (2540) มาดัดแปลงจาก 15 ข้อ โดยตัดข้อที่สอบถามเกี่ยวกับการเกษียณอายุราชการ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชนออก เหลือคำถามจำนวน 14 ข้อ มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียด ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล คุณลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก จากตำราและเอกสารทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องความผูกพันต่อองค์การได้อาศัยแนวคิดของพอร์เตอร์ และคณะ (Porter et al., 1974, pp. 603-609) มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้
2. เรียบเรียงและสร้างแบบสอบถาม ความรู้สึกผูกพันต่อโรงเรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครูต่อโรงเรียน ได้แก่

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน

ตอนที่ 2 ลักษณะงาน และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียน
ลักษณะงาน ได้แก่ ลักษณะงานที่มีความท้าทาย โอกาสก้าวหน้า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
ลักษณะงานที่มีความสำคัญ และลักษณะงานที่ติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนประสบการณ์ที่ได้รับจาก
การปฏิบัติงานในโรงเรียน ได้แก่ เจตคติของผู้ร่วมงานต่อโรงเรียน ความน่าเชื่อถือและพึงพาได้
ของโรงเรียน ความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อโรงเรียน ระบบการพิจารณาความดีความชอบ
และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

ตอนที่ 3 ความผูกพันต่อโรงเรียน มี 3 องค์ประกอบคือ มีความเชื่อ พร้อมทั้งยอมรับใน
คุณค่าและเป้าหมายของโรงเรียน มีความตั้งใจ หรือจะใช้ความพยายามที่มีอยู่ปฏิบัติงานอย่างเต็ม
ความสามารถเพื่อโรงเรียน และมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกของโรงเรียน

การหาคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วยการหาค่าความเที่ยงตรง และการ
ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามตอนที่ 2
และตอนที่ 3 กระทำโดยขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน
พิจารณาแก้ภาษา เนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบและ
สามารถครอบคลุมกับเรื่องที่ต้องศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ โดยผู้ทรง
คุณวุฒิประกอบด้วย

ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดแจ้ง

นายวิทยา ตุงคะเสน

ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู

นายชุมพล เปี่ยมศรี

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาวิจัย

และวัดผลทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ศึกษานิเทศก์ 9 หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตาม

และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชลบุรี เขต 1

ผู้ตรวจราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ฉะเชิงเทรา เขต 1

2. นำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดลองใช้กับครูประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยการหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2537, หน้า 322) มีค่าเท่ากับ .43-.86 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และ .92

3. นำแบบสอบถามแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) แบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

แบบสอบถามด้านคุณลักษณะของงานและประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .43-.79 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันของครูต่อโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .57-.86 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92

4. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนก และผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำกับข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ขอจดหมายราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากครูประถมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยขอหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามระหว่างวันที่ 8-31 สิงหาคม 2548

1.2 ส่งจดหมายถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทุกแห่งที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยประสานงานกับทางโรงเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์จำนวน 357 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมาทั้งหมด 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.60

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

1 คะแนน	หมายถึง	ความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ความรู้สึกผูกพันน้อยที่สุด
2 คะแนน	หมายถึง	ความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ความรู้สึกผูกพันน้อย
3 คะแนน	หมายถึง	ความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ความรู้สึกผูกพันปานกลาง
4 คะแนน	หมายถึง	ความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ความรู้สึกผูกพันมาก
5 คะแนน	หมายถึง	ความรู้สึกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและ ความรู้สึกผูกพันมากที่สุด

เมื่อได้คะแนนแล้ว หาคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD

2.2 นำคะแนนที่ได้ในข้อ 2.1 ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS นำไปวิเคราะห์และแปลผลโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 24)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความผูกพันต่อโรงเรียนระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความผูกพันต่อโรงเรียนระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความผูกพันต่อโรงเรียนระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความผูกพันต่อโรงเรียนระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความผูกพันต่อโรงเรียนระดับน้อยที่สุด

นำคะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD ที่ได้มาจัดอันดับและเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for Social Sciences) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐานเท่านั้น ดังต่อไปนี้

1. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 “ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูต่อโรงเรียน” สถิติที่ใช้คือ สหสัมพันธ์ (Simple Correlation)

2. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 “ปัจจัยด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูต่อโรงเรียน” สถิติที่ใช้ คือ สหสัมพันธ์ (Simple Correlation)

3. การทดสอบสมมติฐานที่ 3” ปัจจัยด้านประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในสถาบันมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของครูต่อโรงเรียน “สถิติที่ใช้คือ สหสัมพันธ์ (Simple Correlation)

4. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 “ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะงาน และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในโรงเรียน สามารถทำนายความผูกพันของครูต่อโรงเรียนได้ “สถิติที่ใช้คือ สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) และทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณด้วย F-Test